

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Zaaknummer: 315835	Behandeld in commissies en raad	
	Datum beeldvormende commissie *	21 mei 2025
	Datum oordeelvormende commissie *	28 mei 2025
	Datum besluitvormende raadsvergadering	4 juni 2025
	Opsteller	R. Westra-Attema/K. Veenstra
	Telefoonnummer	2208

*zie website voor de definitieve agenda.

Onderwerp:	Jaarstukken 2024, Begroting 2026 en Dekkingsplan 2026-2029 VRF
-------------------	--

Te besluiten om

1. Kennis te nemen van de financiële stukken van de Veiligheidsregio Fryslân.
2. Geen zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2024 en de begroting 2026.
3. In te stemmen met de voorgestelde bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024.
4. Geen zienswijze in te dienen op het Dekkingsplan Brandweer Fryslân 2026-2029

Inleiding

De Veiligheidsregio Fryslân (VRF) behartigt de belangen van de Friese gemeenten op het terrein van de Brandweezorg en geneeskundige hulpverlening in de regio. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor de gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Er is sprake van een gemeenschappelijke regeling (GR) waar alle Friese gemeenten in participeren. Deze GR is een wettelijke verplichting op basis van de Wet veiligheidsregio's. De gemeenten financieren met elkaar voor een groot deel de Veiligheidsregio Fryslân.

De volgende stukken zijn respectievelijk ter kennisname en voor een zienswijze aangeboden aan het college en uw raad,

1. De jaarstukken 2024;
2. de begroting 2026;
2. Het Dekkingsplan Brandweer Fryslân 2026-2029.

In dit advies zult u ten behoeve van de leesbaarheid eerst over de financiële stukken worden geïnformeerd en geadviseerd en daarna over het Dekkingsplan van de brandweer.

Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld om voor 12 juni 2025 een zienswijze in te dienen op de stukken. Na het indienen van zienswijzen zal de besluitvorming plaatsvinden in het Algemeen Bestuur (AB) van 10 juli 2025.

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Jaarstukken 2024 en begroting 2026

Beoogd effect

Invloed uitoefenen op het financiële reilen en zeilen van de Veiligheidsregio Fryslân.

Argumenten

1.1 Op grond van de artikelen 29 en 31 van de gemeenschappelijke regeling is dit geregeld.

In deze artikelen is het geregeld dat de ontwerpbegroting en de jaarstukken worden voorgelegd aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.

2.1 De jaarrekening 2024 sluit met een positief saldo.

Het financieel resultaat over 2024 bedraagt € 3.643.000. Dit resultaat is voornamelijk tot stand gekomen door de vrijval van de kapitaallasten, de loon-prijsstelling bij de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding en het vrijvallen van een deel van het budget voor onvoorziene personele frictie.

2.2 De begroting 2026 is opgesteld op basis van de vastgestelde kaderbrief 2026-2029.

De begroting 2026 is opgesteld op basis van de kaderbrief. Deze kaderbrief is eerder aan u aangeboden in de gemeenteraadsvergadering en ongewijzigd vastgesteld in het AB op 13 maart jongstleden. De begroting 2026 komt overeen met de Kaderbrief.

3.1. Hiermee kan het tekort bij de GGD in de jaren 2025 en 2026 overbrugd worden en kunnen achterstanden in wet- en regelgeving met betrekking tot informatiemanagement- en beveiliging ingelopen worden.

Bij de resultaatbestemming in de jaarrekening 2023 is besloten om een reserve functiewaardering te vormen. Daarmee is de financiering voor de functiewaardering (FUWA) bij de GGD voor de jaren 2023 (terugwerkende kracht), 2024 en een deel van 2025 geborgd. Ook zijn daarmee middelen gereserveerd voor de uitvoering van het project HR21. Voor 2025 is er nog geen sprake van een volledige financiering voor FUWA en HR21. Omdat voor de GGD vervolgacties nodig zijn via een nieuwe bestuurlijke opdracht, ontstaat een extra te overbruggen periode, in 2026. Dit betreft zowel het tekort n.a.v. de FUWA als het tekort door de huisvestingskosten. Voorgesteld wordt om het financiële resultaat van 2024 (grotendeels) te bestemmen voor functiewaardering/ HR21 en organisatiekosten. Verder wordt een gedeelte bestemd voor informatiemanagement en beveiliging. Een klein gedeelte zal worden bestemd voor teruggave aan de gemeenten.

Kanttekeningen

2.1. De onderstaande geschetste risico's kunnen in de toekomst mogelijk leiden tot (forse) structurele uitzettingen van de gemeentelijke bijdragen:

Het betreft de onderstaande risico's:

- *Financiële gevolgen Hoofdlijnenakkoord*

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Een voorbeeld hiervan is de departementale korting van 10% op specifieke uitkeringen (SPUK). Bij Veiligheidsregio Fryslân is de grootste SPUK-regeling de 'Brede Doeluitkering Rampen-bestrijding (BDUR)'. Een korting van 10% betekent structureel € 1,1 miljoen minder opbrengsten voor de organisatieonderdelen Brandweer en Crisisbeheersing.

- *Wegvallen van maatwerk- en markttaken*

Hierbij kan gedacht worden aan maatwerk voor jeugdgezondheidszorg (JGZ), dienstverlening naar aanleiding van de WABO en reizigersvaccinaties. Op deze taken zitten een winstmarge. Deze winstmarge zorgt er voor dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Met het verdwijnen van deze taken zal structurele dekking wegvallen.

- *Bestuurlijke opdracht GGD*

Door oplopende huisvestingskosten en een noodzakelijke functiewaardering bij dokters-assistenten en verpleegkundigen, laat de begroting van de GGD een structureel tekort zien dat oploopt tot € 1 miljoen. Over de wijze waarop dit tekort wordt opgelost, vindt nog nader onderzoek plaats.

Er zijn verschillende opties mogelijk om het tekort te dekken. Taken kunnen niet of anders uitgevoerd worden, het aantal locaties waar de GGD huisvest kan aangepast worden. Ook het verhogen van de gemeentelijke bijdrage is een optie. Daarnaast kan de oplossing ook liggen in een combinatie van deze oplossingsrichtingen. Zodra dit onderzoek is afgerond, maakt het bestuur een keuze over hoe we het tekort verwerken in de kaderbrief 2027-2030.

Daarnaast spelen er risico's op het gebied van algemene prijsontwikkeling, rente, langere en onbetrouwbare levertijden, verduurzaming van gebouwen en materiaal en het vinden van voldoende kwalitatief personeel.

Financiën

Jaarrekening 2024

De jaarrekening 2023 sluit met een positief resultaat van € 3.643.000. Het resultaat wordt als volgt verklaard:

• Gezondheid	€ 265.500 -/-
• Crisisbeheersing	€ 459.500
• Brandweer	<u>€ 3.449.000</u>
	€ 3.643.000

Dit resultaat is voornamelijk tot stand gekomen door de vrijval van de kapitaallasten groot € 2.350.000, de loon-prijsstelling bij de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding en het vrijvallen van een deel van het budget voor onvoorziene personele frictie.

In dit resultaat is tevens meegenomen dat het te verrekenen bedrag voor scenario 3 (€ 276.000) en het resultaat op treasury (€ 332.000) dat wordt terugbetaald aan de gemeenten. Beide bedragen zijn verwerkt in dit resultaat.

Het positieve resultaat over 2024 stelt de VRF in staat om gedurende de overbruggingsperiode tot en met 2026 het tekort van de GGD te financieren. Daarnaast biedt het ook de mogelijkheid om achterstanden op het gebied van informatiebeveiliging weg te werken.

Daarom wordt voorgesteld om het financiële resultaat van 2024 te bestemmen voor:

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

- € 1.270.000 voor functiewaardering: Borging van de financiering voor functiewaardering GGD en HR21 als overbruggingsperiode tot en met 2026 .
- € 1.773.000 voor organisatiekosten: Ondersteuning bij de transitie binnen de GGD en brandweer, inclusief mogelijke frictiekosten.
- € 200.000 voor Informatiemanagement en -beveiliging: Extra inzet om achterstanden in wet- en regelgeving in te lopen.
- € 400.000 terug te storten naar de gemeenten.

In totaliteit ontvangen de gemeenten (indien wordt ingestemd met de bestemming van het saldo) € 1.000.000. Voor Harlingen betekent dit dat een bedrag van € 23.675 terug wordt ontvangen. Voor wat betreft de controle van de jaarrekening door de accountant, deze is gecontroleerd en gewaarmerkt. De accountantscontrole heeft geen bijzonderheden opgeleverd.

Begroting 2026

De begroting is opgesteld op basis van de vastgestelde kaderbrief (behandeld in de raad van 25 januari 2025). De kaderbrief is ongewijzigd vastgesteld in het AB van 13 maart jongstleden. De begroting is opgesteld conform de nieuwe financiële verordening. Als gevolg hiervan zijn de budgetten voor materiele kosten en loonkosten conform geïndexeerd. Voor de indexering van de materiele kosten is uitgegaan het consumentenprijsindex (CPI) uit de septembercirculaire 2024. De CPI voor 2026 bedraagt 2,4 %. De loonkosten zijn gebaseerd op de vigerende cao. Omdat de huidige cao tot 1 augustus 2025 loopt wordt in de begroting 2026 uitgegaan van de loonvoet sector overheid uit de septembercirculaire 2024. Deze bedraagt 3,8%.

In deze begroting zijn, conform de kadernota 2026-2029, de autonome ontwikkelingen meegenomen. De autonome ontwikkelingen bestaan uit de loonontwikkeling, de ontwikkeling van de materiele kosten en de gevolgen van de wet op de lijkbezorging. De landelijk ingezette koers gericht op versterking, professionalisering en borging van de forensische geneeskunde heeft ook effect op de uitvoering van de gemeentelijke lijkschouw. Deze ontwikkelingen zijn mede aanleiding voor aanpassing van de Wet op de lijkbezorging per 2026, waarbij onder meer de bevoegdheden voor de gemeentelijke lijkschouwer worden uitgebreid. In de septembercirculaire 2024 komt er per 2026 € 3,2 miljoen beschikbaar. Voor Fryslân gaat het in totaal om een bedrag van ruim € 120.000. Deze gelden zijn bedoeld voor de uitvoerende partij, derhalve de VRF. Voor de gemeenten, verloopt dit vergelijkbaar met het Rijksvaccinatieprogramma. De gelden hiervoor worden in het gemeentefonds gestort en vervolgens doorgesluisd naar de VRF. In feite verloopt dit budgetneutraal.

Financiële consequenties voor Harlingen

In het staatje hieronder wordt de totale bijdrage voor de gemeente Harlingen voor de komende jaren aangegeven op grond van de begroting 2026 en het meerjarenperspectief 2027-2029 van de VRF.

	2026	2027	2028	2029
Bijdrage VRF op basis begroting 2026	2.136.540	2.240.790	2.327.030	2.415.165

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Raming in de gemeentebegroting 2025 Harlingen	2.192.168	2.280.770	2.369.035	2.415.165 *
(Voordelig)	-55.628	-39.980	-42.005	0

(excl. WABO bijdrage)

*Omdat het jaar 2029 buiten de gemeentebegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 valt is het bedrag gelijk gehouden aan de opgave van de VRF.

Bovengenoemde ramingen zullen worden verwerkt in de concept-gemeentebegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Voorts zal het bovengenoemde financiële voordeel worden betrokken bij het financiële perspectief 2025 van de gemeente Harlingen waarbij het financiële beeld van de gemeente wordt bijgesteld.

Communicatie

De VRF wordt per brief op de hoogte gesteld van het besluit van de raad.

Uitvoering

De cijfers worden verwerkt in de concept-gemeentebegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Dekkingsplan Brandweer Fryslân

Per brief van 20 maart is de gemeenteraad tevens gevraagd een zienswijze te geven op het concept Dekkingsplan 2026-2029 dat de brandweer Fryslân heeft opgesteld.

Beoogd effect

Met de vaststelling van het Dekkingsplan wordt de dekkinggraad in Friesland over het algemeen verbeterd.

Argumenten

4.1. Nog betere dekkinggraad

Er heeft een kritische analyse plaatsgevonden op de taken volgens de landelijke uniforme systematiek voor dekkingssystemen. Met de implementatie van het voorliggende plan wordt de dekkinggraad in Friesland over het algemeen verbeterd. Er hoeven geen posten te sluiten. Wel is kritisch gekeken naar de specialistische taken. Hierin zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd.

Kanttekeningen

Een gevolg van de bovengenoemde analyse is dat sommige brandweerposten specialistische taken kwijt raken. De post Harlingen raakt de WTS (groot water transport) weer kwijt. Een paar jaar geleden is dit specialisme hier gekomen en is hier door de mensen op geïnvesteerd. Het is om deze reden jammer dat we dit specialisme kwijtraken. Er is aandacht voor emoties op de posten over deze verdwijnende specialismes.

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Participatie

Veel brandweermensen, zowel beroeps als vrijwilliger hebben meegedacht aan het plan.

Financiën

De voorgestelde wijzigingen hebben een structureel financieel effect. Op de langere termijn is de verwachting dat het afstoten van materiaal € 239.000 oplevert, ten opzichte van € 66.000 aan investeringen op het gebied van waterlevering. Het financieel voordeel dat met dit dekkingsplan ontstaat wordt beschikbaar gehouden om een deel van de mogelijke BDuR korting op te vangen. Mocht dat ten tijde van de Voorjaarsnota niet nodig blijken, dan wordt het voordeel naar gemeenten overgeheveld.

Juridisch

Op grond van artikel 14 van de Wet veiligheidsregio's is het bestuur van de VRF verplicht om tenminste een keer in de vier jaar een dekkingsplan vast te stellen. Het huidige dekkingsplan loopt tot en met 2025.

Communicatie

Conform bijgevoegde conceptbrief wordt de VRF geïnformeerd over de uitkomst van onze raadsvergadering.

Uitvoering

De zienswijzen van de raden worden verwerkt in een voorstel aan het algemeen bestuur. Deze neemt een definitief besluit in een vergadering rond de zomer.

Relevante documenten

Eerder genomen besluiten:	<i>Titel(s) en tussen haakjes datum besluitvorming raad</i>
Intrekken beleidsnota's:	<i>Titel(s) en tussen haakjes datum besluitvorming raad</i>
Gevolgen ander beleid:	<i>Titel(s) en tussen haakjes datum besluitvorming raad en in het kort de gevolgen</i>

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief begroting 2026 en jaarstukken 2024.
2. Aanbiedingsbrief aan colleges en raden over het Dekkingsplan.
3. Jaarstukken 2024.
4. Programmabegroting 2026 VRF.
5. Dekkingsplan Brandweer Fryslân 2026-2029

Harlingen, 22 april 2025

Burgemeester en wethouders van Harlingen,
de secretaris, de burgemeester,

GEMEENTE HARLINGEN

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

S. van Gent

C.M. Sjerps

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Besluit van de gemeenteraad van Harlingen

Onderwerp:	Jaarstukken 2024, Begroting 2026 en Dekkingsplan 2026-2029 VRF
-------------------	---

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HARLINGEN

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 22 april 2025

Besluit

1. Kennis te nemen van de financiële stukken van de Veiligheidsregio Fryslân.
2. Geen zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2024 en de begroting 2026.
3. In te stemmen met de voorgestelde bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024.
4. Geen zienswijze in te dienen op het Dekkingsplan Brandweer Fryslân 2026-2029

Besluit aangepast

--

Vastgesteld door de raad in zijn
vergadering van d.d. 4 juni 2025

, de voorzitter

, de raadsgriffier